

**תובנות בטיחות מעבודה עם
תהליכי הידרוגנציה בתעשייה**

תוכן העניינים

1. רקע כללי
2. הראקציה
2. תאור המערכת
3. גורמי הסיכון והסיכונים
4. תובנות
- מערכת אספקת המימן
- סביבת ראקטור ההידרוגנציה
- ראקטור ההידרוגנציה
- מערכת הפרדת הקטליסט
- פליטת המימן
5. סכום

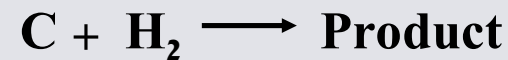
רקע כללי

- מערך ההידרוגנציה המנתית פועל משנת 2001
- תוצר ההידרוגנציה משמש כחומר ביניים ליצור קוטל פטריות
- המתקן אינו פועל ברציפות כל השנה
הפעילות היא במתכונת של סדרות יצור עם הפסקות ביניהן
- מקור אספקת המימן להידרוגנציה – מערכת SMR (Steam Methane Reformer)
- במערכת ה-SMR מתבצע תהליך קטליטי שבו המתאן מגיב עם מים (קיטור) בטמפרטורות גבוהות ($850 - 900^{\circ}\text{C}$) ולחצים גבוהים לקבלת תערובת של CO , CO_2 ו- H_2

הראקציה

- ראקציה מנתית, קטליטית (Pd/C 3%), דו שלבית

- הראקציה

- במהלך הזרמת המימן יש להזרים במקביל את המגיב B

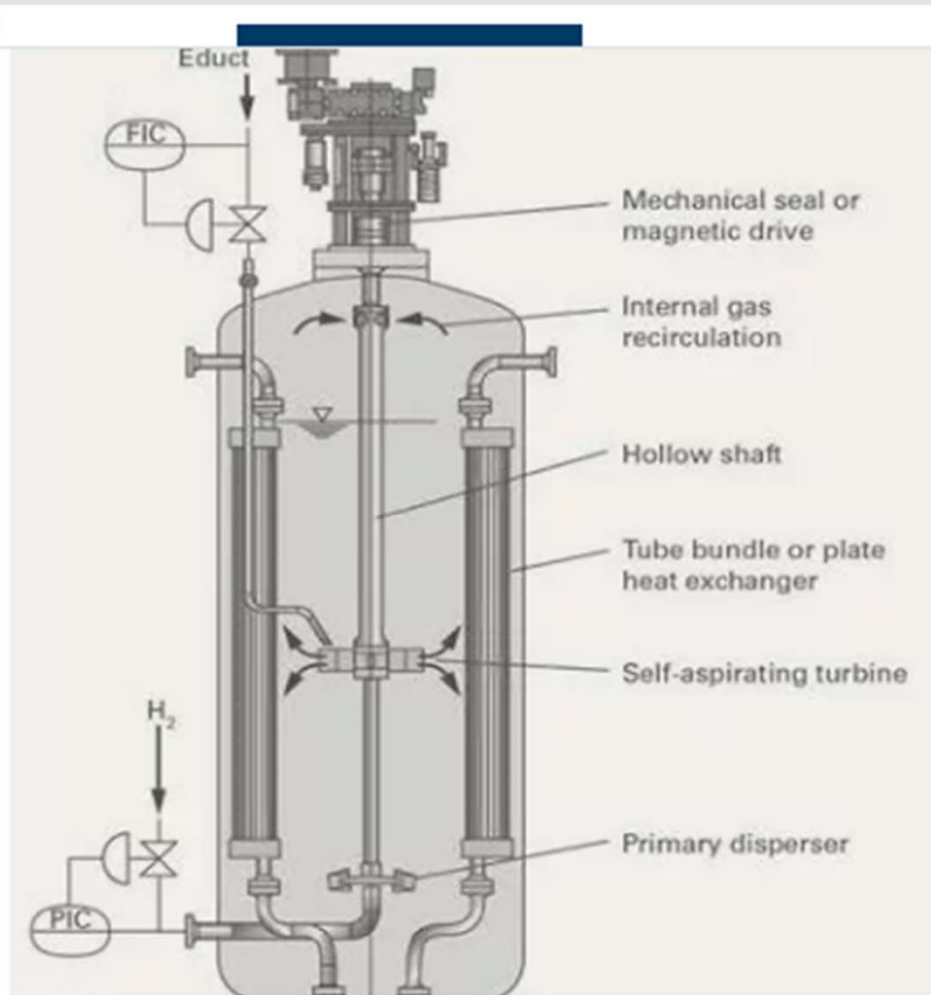
- תנאי הראקציה:

טמפרטורה - 45-85 °C

לחץ – מקסימום 16 barg

זמן ההידרוגנציה - 4-6 שעות (לא כל המנה, שחרור לחץ, קטליסט)

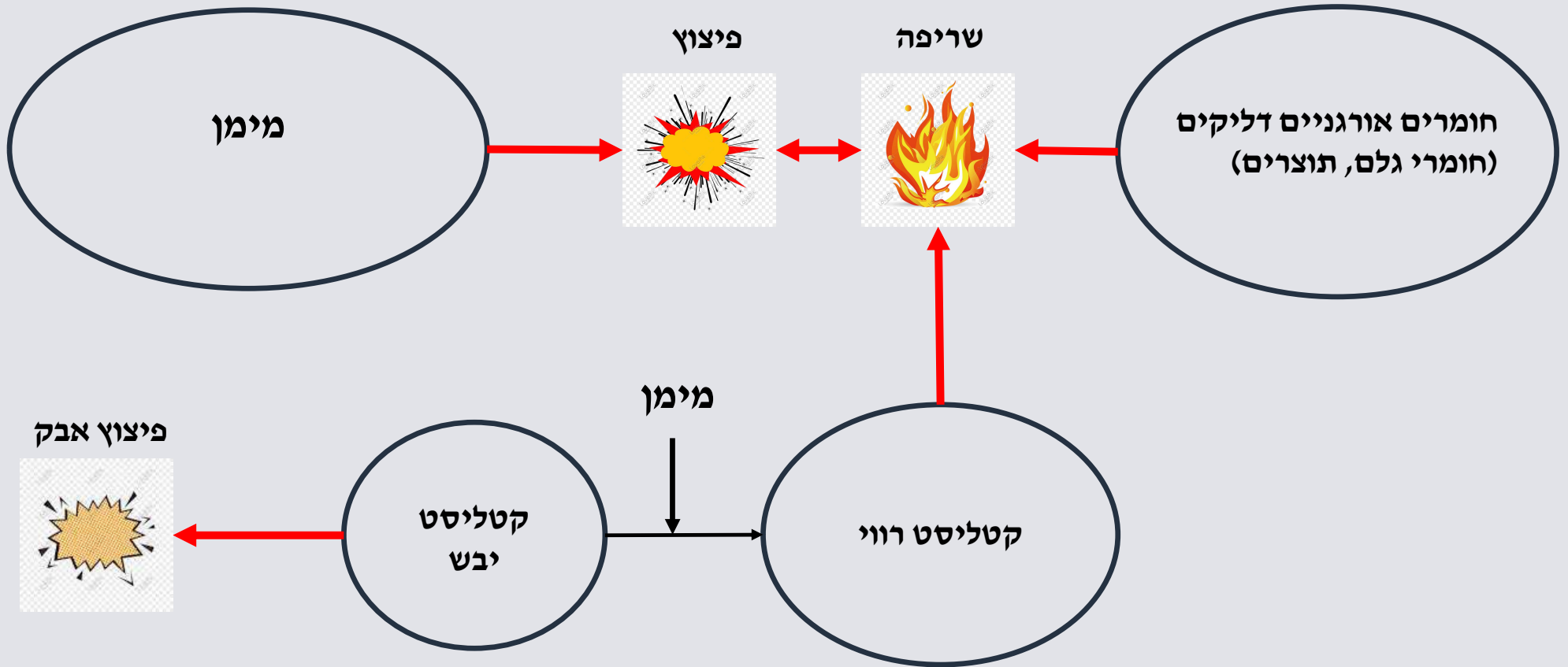
הראקטור

דרישות בסיסיות מהראקטור

1. פזור המימן בבועות קטנות
ככל האפשר – הגדלת שטח הפנים לתגובה
2. רמת הומוגניזציה גבוהה הן של הקטלסט והן של המימן (מניעת שקוע הקטליסט)
3. מעבר חום גבוה

גורמי הסיכון והסיכונים

תובנות

מערכת אספקת המימן

מרחק מקור המימן מראקטור ההידרוגנציה

- מומלץ שמקור אפקת המימן יהיה מחוץ למתקן ההידרוגנציה (ראקטור ההידרוגנציה)
- מצד שני מרחק גדול מדי משמעותו
  - קווים ארוכים (פוטנציאל לדליפות)
  - צמצום מספר אוגנים
  - מחייב בדיקות לחץ תכופות לוודא שאין דליפות

לחץ אספקת המימן

- במידה ומדובר בלחצים גבוהים במקור האספקה יש לבצע הפחתת לחץ קרוב למקור יש לשקול הפחתת לחץ מדורגת

סביבת ראקטור ההידרוגנציה

מיקום הראקטור

- מומלץ שהראקטור ימוקם במבנה פתוח (במקרה של דליפת מימן יתאפשר לו להפלט לסביבה בקלות ובמהירות)
- מיקום הראקטור בחלל סגור או סגור חלקית מחייב:
  - התקנת גלאים סביבתיים של מימן (בחלקים העליונים של החלל)
  - מערכת איוורור
  - יש להקפיד על הגדרה נכונה של ה- Ex. Zones

גלאי מימן

- בחירת הגלאים (הפרעות של חומרים אחרים, לחות, גורמים אחרים)
- תחזוקה שתאפשר אמינות מירבית
- אסור להגיע למצב של Standardization of Deviance

ראקטור ההידרוגנציה

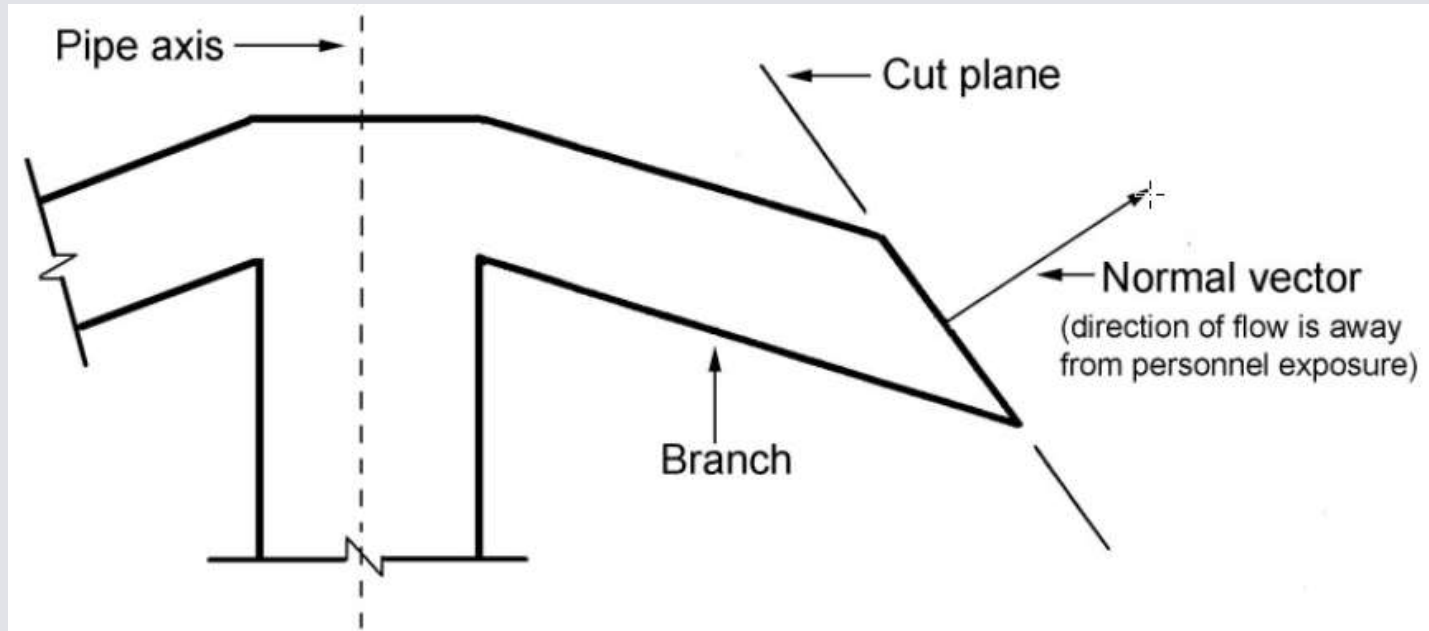
- בדיקות לחץ צורת ההפעלה של המערכת (3-4 חודשים בשנה) מחייבת תהליכי הפעלה, הדממה ושימור קפדניים כשבדיקות הלחץ הן מרכיב חשוב בתהליך. גם בזמן ההפסקה, כשהמערכת לא פועלת היא נשמרת כל הזמן בלחץ (חנקן, 1-2 barg)
- יש לוודא אינרטיזציה מוחלטת לפני כל הזנת מימן – מניעת חדירת אויר למערכת (קיים אנלייזר חמצן בוונט של המערכת)
- מערכת דיגום נוזל אטומה המונעת כל אפשרות של "בריחת" מימן
- דגש תחזוקתי על מערכת הבחישה ובמיוחד האטם המכני
- תכנון נכון של מערך הקירור – היערכות ל"כשל"
- הזנת המימן לתחתית הראקטור דרך Flexible Hose (מניעת ויברציות)

מערכת הפרדה וטיפול בקטליסט

- מניעת מגע של הקטליסט עם אויר
  - מערכות אטומות
  - אינרטיזציה
  - המסנן תמיד מלא בנוזל
  - פריקת הקטליסט – הנקודה הבעייתית
- שמירה על קטליסט במצב "רטוב"
  - מהרגע הראשון בו הקטליסט נחשף למימן ועד למשלוח לספק הקטליסט לצורך רגנרציה
- Housekeeping
  - מניעה של "שאריות" קטליסט

שחרור המימן (Venting)

- תכנון נכון של מערכת הוונטים
  - וונט מימן – קו "אנכי" ללא קשתות / הסתעפויות, מסתיים גבוה מחוץ למתקן
  - סכון מוגבר כאשר קו לשחרור מימן מתחבר למערכת וונטים כללית / מתקנית
- בעבר עודף המימן שוחרר לאטמוספירה
- יושמו מספר לקחים עקב אירועי אש בוונט מימן (מתקנים אחרים)
  - נישוף בחנקן בעת שחרור המימן
  - מהירויות זרימה איטיות
- על מנת למזער פליטות – עודף המימן מופנה למערכת טיפול תרמית

Figure 4—Example of a miter cut

Weather resistant, thrust balanced vent stack concept described in CGA G-5.5 Hydrogen Vent Systems

סכום – נקודות מרכזיות

- מניעה מוחלטת של חדירת חמצן למערכות בהן נעשה שימוש במימן (שמירת לחץ, אינרטיזציה, גלאים)
- גלאים סביבתיים למימן
- אבטחת אמינות מלאה של הגלאים
- מניעת מגע של קטליסט עם אוויר
- תכנון נכון של מערך הוונטים